

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, dnia 03 kwietnia 2019 r.

WK-I.431.2.16.2018

**Pan
Stanisław Kubel
Starosta Ostrołęcki**

**Starostwo Powiatowe
w Ostrołęce
plac Gen. J. Bema 5
07-410 Ostrołęka**

Szanowny Panie Starosto,

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² oraz art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych³, kontrolerzy: [REDAKTED] – starszy specjalista, [REDAKTED] – inspektor wojewódzki oraz [REDAKTED] – starszy inspektor wojewódzki przeprowadzili w dniach od 3 do 14 grudnia 2018 r. kontrolę problemową w Powiecie Ostrołęckim z siedzibą urzędu przy placu Gen. J. Bema 5.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań w zakresie:

- przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej – w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 marca 2018 r.,
- prawidłowości wykorzystania dotacji otrzymanej w 2017 r. w rozdziale 75515 na zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej – w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 14 lutego 2019 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Staroście wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.).

I. Przygotowanie systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej

W kontrolowanym okresie na terenie Powiatu Ostrołęckiego (dalej Powiat) w 2017 r. wyznaczono, zgodnie z art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej⁴, cztery punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, które usytuowano w pięciu lokalach pochodzących z zasobu Powiatu wchodzących w skład Powiatu, tj.: punkty prowadzone przez:

a) adwokatów i radców prawnych, zlokalizowane przy:

1. ul. Szpitalnej 2 w Ostrołęce,
2. ul. Niepodległości 27 w Baranowie,
3. ul. St. Krupki 20 w Łysych,

b) organizację pozarządową, zlokalizowane przy:

1. ul. Ostrołęckiej 27 w Goworowie,
2. ul. Dzieci Polskich 5 w Myszyńcu.

Kontroli poddano dwa lokale, w których udzielana była nieodpłatna pomoc prawna w tym jeden prowadzony przez adwokatów i radców prawnych⁵ oraz jeden prowadzony przez organizację pozarządową⁶. Jednocześnie ustalono, że ww. pomoc udzielana była we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, zgodnie z wymogiem art. 8 ust. 3 ww. ustawy.

Powiat realizował w 2017 r. zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej samodzielnie. Starosta Ostrołęcki zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej wyznaczył powiatowe lokale, w których były usytuowane punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz określił dla nich harmonogram wskazujący dni i godziny.

Nieodpłatna pomoc prawna udzielana była na podstawie porozumienia zawartego w dniu 27 października 2016 r. pomiędzy Powiatem, a Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie oraz porozumienia zawartego w dniu 30 listopada 2016 r. pomiędzy Powiatem, a Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie. Powyższe porozumienia zawierały informacje określone w art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Starosta Ostrołęcki zawarł siedem umów z adwokatami

⁴ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030, z późn. zm., dalej ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej).

⁵ Ogłędziny przeprowadzono w budynku Starostwa Powiatowego w Ostrołęce przy ul. Szpitalnej 2.

⁶ Ogłędziny przeprowadzono w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie przy ul. ks. Stanisława Dulczewskiego 1A.

oraz radcami prawnymi⁷ udzielającymi nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu, wypełniając wymóg określony w art. 6 ust. 1 ww. ustawy. Badaniu poddano wszystkie ww. umowy.

Zgodnie z dyspozycją określoną w art. 11 ust. 1 ww. ustawy prowadzenie dwóch punktów w 2017 r. powierzono organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego.

[REDAKTURA] udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Ostrołęckiego wyłoniona została w otwartym konkursie ofert, zgodnie z art. 11 ust. 2 przedmiotowej ustawy. Otwarty konkurs ofert przeprowadzono w trybie określonym w art. 11-12 i 14 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁸. Starosta Ostrołęcki 5 grudnia 2016 r. zawarł z wyłonioną organizacją pozarządową umowę o powierzenie realizacji zadania polegającego na prowadzeniu ww. punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r., zgodnie z art. 15 ust. 4 ww. ustawy.

Kontrolą objęto również przeprowadzenie otwartego konkursu ofert na realizację ww. zadania na rok 2018, gdzie zgodnie z dyspozycją określoną w art. 11 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzenie dwóch punktów powierzono organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Fundacja [REDAKTURA]

[REDAKTURA] udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Ostrołęckiego wyłoniona została w otwartym konkursie ofert, zgodnie z art. 11 ust. 2 przedmiotowej ustawy. Otwarty konkurs ofert przeprowadzono w trybie określonym w art. 11-12 i 14 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Starosta Ostrołęcki 4 grudnia 2017 r. zawarł z wyłonioną organizacją pozarządową umowę o powierzenie realizacji zadania polegającego na prowadzeniu ww. punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2018 r., zgodnie z art. 15 ust. 4 ww. ustawy.

Osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu przekazywały Staroście Ostrołęckiemu karty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczenia składane przez osoby uprawnione do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z art. 7 ust. 2 oraz art. 11 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Badaniu poddano 30⁹ kart nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 10¹⁰ ww. oświadczeń.

⁷ W tym 4 umowy zawarto z adwokatami oraz 3 umowy zawarto z radcami prawnymi.

⁸ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, ze zm.).

⁹ W tym 15 wypełnionych w punktach prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych oraz 15 kart wypełnionych w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową.

¹⁰ W tym: 5 oświadczeń osób, które korzystały z pomocy społecznej, że nie wydano wobec nich decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia, 5 oświadczeń osób, które są uprawnione, jednakże wymagają niezwłocznego

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieudostępnienie w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej w lokalu znajdującym się w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie, informacji o wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze powiatu, ze wskazaniem:
 - w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego,
 - które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tej organizacji,
 - czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę wymienioną w art. 11 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Dodatkowo w lokalu znajdującym się w budynku Starostwa Powiatowego w Ostrołęce brak jest dostępu do lokalu dla osób niepełnosprawnych¹¹. Ponadto ww. lokalu nie wskazano:

- które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tej organizacji,
- czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę wymienioną w art. 11 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zaniechaniem takim naruszono wymagania określone w § 5 ust. 3 oraz ust. 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej¹² zgodnie z którymi cyt.: *„(...) Dostęp do lokalu uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych (...) W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej udostępnia się informacje (...) wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na obszarze powiatu. Informacja zawiera wskazanie,*

uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, w związku z sytuacją kryzysową lub zdarzeniem losowym, a w związku z ww. sytuacjami nie są w stanie przedstawić dokumentów wymienionych w ust. 2 pkt 1-5 i 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

¹¹ Punkt, w którym udzielane są porady znajduje się na parterze budynku Starostwa Powiatowego w Ostrołęce przy ul. Szpitalnej 2. Dostęp do punktu dla osób niepełnosprawnych na parterze z przodu budynku umożliwiają wyłącznie schody, a z tyłu budynku umożliwia podwyższone wejście, w obu przypadkach bez specjalnego podjazdu czy windy.

¹² Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492).

w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę wymienioną w art. 11 ust. 3 ustawy”.

2. Nieudostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej BIP) Starostwa Powiatu Ostrołęckiego informacji, o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramu wskazującego dni i godziny jej udzielania, stosownie do art. 9 ust. 3 ww. ustawy, zgodnie z którym cyt.: *„Starosta udostępnia informacje, o których mowa w (...) ust. 2, w Biuletynie Informacji Publicznej”*. Ponadto nie udostępniono informacji określonych w § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, który stanowi, że cyt.: *„Informację o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, zamieszcza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwego powiatu i gminy, na których obszarze są zlokalizowane te punkty (...) Informacja zawiera wskazanie, w których punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata, radcę prawnego albo osobę, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy”*.
3. Niewskazanie w umowie zawartej z organizacją pozarządową na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r.:
 - miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej,
 - sposobu korzystania z lokalu w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej,
 - niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiających udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej,
 - zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej,

- zasady zapewnienia przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej.

Dodatkowo, we wszystkich umowach zawartych z adwokatami i radcami prawnymi na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r., nie wskazano zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Powyższym naruszono art. 6 ust. 2 pkt 1, 3, 4, 5, 6 w związku z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym cyt.: *„Umowa zawiera w szczególności: (...) wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej; (...) określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej; (...) wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiający udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; (...) zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej; (...) zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej (...)”*.

4. Niepowiadomienie Wojewody Mazowieckiego o zawartych porozumieniach z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych. Zaniechaniem takim naruszono art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym cyt.: *„O każdym zawartym porozumieniu (...) powiat niezwłocznie zawiadamia właściwego wojewodę”*.
5. Nieprzekazanie do Wojewody Mazowieckiego zbiorczej informacji o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej za 2017 r. w terminie do 31 marca 2018 r.¹³. Zaniechaniem takim naruszono art. 12 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym cyt.: *„Starosta przekazuje (...) właściwemu Wojewodzie, nie później niż do końca pierwszego kwartału roku następnego zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu”*.
6. Niezamieszczenie na stronie internetowej starostwa ogłoszenia o otwartym konkursie ofert oraz o wynikach konkursu na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej zarówno na rok 2017 jak i rok 2018, czym naruszono wymagania określone w art. 13 ust. 3 pkt 3 oraz 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego, zgodnie z którymi cyt.: *„(...) Otwarty konkurs ofert ogłasza się (...) na stronie internetowej organu administracji publicznej”*

¹³ Zbiorcza informacja została przekazana przez Starostę Ostrołęckiego w dniu 9 kwietnia 2018 r.

oraz cyt.: „Wyniki otwartego konkursu ofert ogłasza się niezwłocznie po wyborze oferty w sposób określony w art. 13 ust.3”.

Ponadto stwierdzono, że:

- nieuwzględniono potrzeby równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych, którzy udzielali nieodpłatnej pomocy prawnej w punkcie zlokalizowanym w budynku Starostwa Powiatowego w Ostrołęce przy ul. Szpitalnej 2. Zaniechaniem takim naruszono art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym cyt.: *„liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej (...), z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych w wykonaniu tego zadania”*,
- przyjęto sześć kart nieodpłatnej pomocy prawnej, wypełnione przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych¹⁴ oraz siedem kart nieodpłatnej pomocy prawnej, wypełnione przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową¹⁵ sporządzone na nieaktualnym wzorze, w którym brakowało możliwości zaznaczenia, że osoba uprawniona posiada dokument potwierdzający ciężę. Obowiązek wskazania i udokumentowania powyższych danych wynika z wzoru Karty Nieodpłatnej Pomocy Prawnej określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej,
- przyjęto oświadczenie¹⁶ od osoby uprawnionej do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, w trybie art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej niezawierające wszystkich wymaganych danych, tj. adresu zamieszkania osoby uprawnionej.

Możliwość wskazania i udokumentowania powyższych danych wynika z wzoru ww. oświadczenia określonego w załączniku nr 2 do ww. ustawy, w którym składający oświadczenie winni wskazać powyższe informacje.
- przyjęcie oświadczeń w trybie w art. 4 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej niekompletnych bądź niezgodnych ze wzorem, tj.:

¹⁴ Dotyczy kart nieodpłatnej pomocy prawnej z dnia: 17.02.2017 r., 31.03.2017 r., 28.08.2017 r., 18.09.2017 r., 28.11.2017 r. i 22.12.2017 r.

¹⁵ Dotyczy kart nieodpłatnej pomocy prawnej z dnia: 09.01.2017 r., 19.05.2017 r., 05.06.2017 r., 14.09.2017 r., 18.10.2017 r., 10.11.2017 r. i 05.12.2017 r.

¹⁶ Dotyczy oświadczenia z dnia: 13.09.2017 r.

- a) trzy oświadczenia¹⁷ od osób uprawnionych do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej na druku niezgodnym ze wzorem, w którym brakowało możliwości zaznaczenia, że osoba uprawniona posiada dokument potwierdzający ciążę,
- b) dwa oświadczenia¹⁸ od osób uprawnionych do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, w których nie wskazano adresu osoby uprawnionej,

Możliwość wskazania i udokumentowania powyższych danych wynika z wzoru ww. oświadczenia określonego w załączniku nr 3 do ww. ustawy, w którym składający oświadczenie winni wskazać powyższe informacje.

– w zbiorczej informacji o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej za 2017 r. wskazano błędne liczby przyjętych oświadczeń:

- a) o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. zamieszczono informację o przyjęciu 22 ww. oświadczeń, natomiast w toku kontroli ustalono, że nie przyjęto takich oświadczeń,
- b) o których mowa w art. 4 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. zamieszczono informację o przyjęciu 29 ww. oświadczeń, natomiast w toku kontroli ustalono, że przyjęto 62 takie oświadczenia.

Jednocześnie w toku kontroli stwierdzono, iż Urząd Miasta Ostrołęki, Urząd Gminy w Goworowie, Urząd Miejski w Myszyńcu, Urząd Gminy w Baranowie oraz Urząd Gminy Łyse nie zamieściły w BIP danych, o których mowa w § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że wyznaczono prawidłową liczbę punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, udzielano nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, terminowo zawarto kompletne porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie i Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Olsztynie, terminowo podpisano umowy zawarte z adwokatami i radcami prawnymi. Mając natomiast na uwadze,

¹⁷ Dotyczy oświadczeń z dnia: 05.04.2017 r., 01.06.2017 r. i 06.12.2017 r.

¹⁸ Dotyczy oświadczeń z dnia: 05.04.2017 r. i 06.12.2017 r.

że nie dostosowano lokali do wymogów określonych w § 5 ust. 3 i 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, nie udostępniono na stronie BIP Starostwa wymaganych informacji, podpisano niekompletne umowy z adwokatami i radcami prawnymi, nie zamieszczono na stronie internetowej starostwa ogłoszenia o otwartym konkursie ofert oraz o wynikach konkursu, nie zawiadomiono wojewody o zawartych porozumieniach z Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Olsztynie, nieterminowo przekazano wojewodzie zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz ze względu na powyżej stwierdzone uchybienia, uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo nieprawidłowości.

II. Wykorzystanie dotacji udzielonej na realizację nieodpłatnej pomocy prawnej

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania dotacji przekazanej w 2017 r. z budżetu Wojewody Mazowieckiego w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna*. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 30 grudnia 2017 r.

W 2017 r. Powiat Ostrołęcki (dalej Powiat) na sfinansowanie zadania zleconego do wykonania z zakresu administracji rządowej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej otrzymał z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), dotację celową w kwocie 250 416,00 zł, w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna*. Jak wynika z ksiąg rachunkowych oraz zgodnie z danymi wykazanymi w sprawozdaniu rocznym: *Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej* dotację wykorzystano w kwocie 248 942,62 zł. Niewykorzystaną dotację w kwocie 1 473,38 zł przekazano na rachunek MUW 18 stycznia 2018 r. (wyciąg bankowy nr 13/2018), z zachowaniem terminu ustalonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

W wyniku kontroli prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, stwierdzono, że:

1. Kwota przekazanej dotacji do Starostwa w wysokości 250 416,00 zł wynikała z prawidłowego wyliczenia – zgodnego z zasadą ustaloną w art. 20 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Powiat otrzymaną dotację na obsługę zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej przeznaczył na wynagrodzenia w wysokości 241 430,46 zł i na koszty obsługi organizacyjno-technicznej w wysokości 7 512,16 zł – co stanowi, odpowiednio – 96,41%

i 2,99% otrzymanej dotacji i jest zgodne z postanowieniami art. 20 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

3. Starosta Ostrołęcki w związku z realizacją zadania zleconego, na świadczenie usług pomocy prawnej wypłacił kwotę 121 921,51 zł, w tym: 119 978,70 zł – w ramach Porozumienia z Wojewodą, 1 942,81 zł – ze środków własnych Powiatu. Wynagrodzenia wypłacono zgodnie z zawartymi umowami z 4 Kancelariami Adwokackimi¹⁹ i 3 Kancelariami Radców Prawnych²⁰, ponadto przekazał na realizację zadania kwotę dotacji w wysokości 121 451,76 zł [REDACTED] (dalej Fundacja) zgodnie z zawartą na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej umową na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej, a także wydatkowano kwotę 7 512,16 zł w ramach obsługi organizacyjno-technicznej zadania.
4. Wynagrodzenie dla adwokatów i radców prawnych wypłacane było po przedłożeniu rachunków i potwierdzeniu wykonania pracy zgodnie z umową.
5. Fundacja zgodnie z zawartą umową na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r. sporządziła sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r.²¹ i złożyła je w Starostwie 26 stycznia 2018 r. Sprawozdanie po zweryfikowaniu zawartych w nim danych – przyjęte zostało bez uwag.

¹⁹ Sprawdzono realizację umów zawartych z:

- 1) [REDACTED]
- 2) [REDACTED]
- 3) [REDACTED]
- 4) [REDACTED]

²⁰ Sprawdzono realizację umów zawartych z:

- 1) [REDACTED]
- 2) [REDACTED]
- 3) [REDACTED]

²¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania – Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25 – akt uchylony z dniem 3 września 2016 r. przez Dz. U. z 2015 r. poz. 1339. Od dnia 3 września 2016 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r. poz. 1300).

6. Koszt jednej porady prawnej udzielanej przez Kancelarie wyniósł 337,02 zł, udzielanej przez Fundację – 478,16 zł natomiast średni koszt w Powiecie – 395,78 zł²².
7. Do środków otrzymanych z dotacji w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna* w Starostwie prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową dochodów i wydatków, natomiast w Fundacji wyodrębnioną ewidencję kosztów w sposób przejrzysty umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji gospodarczych.
8. Sprawdzone dowody źródłowe będące podstawą dokonanych wydatków spełniały wymogi art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości²³ a zapisy księgowe w ewidencji wydatków – wymogi art. 20 ww. ustawy.
9. Wydatki realizowane ze środków dotacji klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej²⁴ z wyjątkiem zaklasyfikowania środków dotacji przekazanych Fundacji w kwocie 121 451,76 zł do § 2820 *Dotacja celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom* zamiast do § 2360 *Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego*.
10. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 za IV kwartał 2017 r. o *dochodach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami* sporządzonym przez Powiat wynikały z ewidencji księgowej odpowiednio dochodów i wydatków.
11. Starosta do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie przeprowadził kontroli wynikającej z art. 11 ust. 8 ustawy o ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1. W jednym przypadku, w ewidencji wydatków § 4300 *Zakup usług pozostałych*, stwierdzono opis operacji niezgodny z zawartą w dowodzie treścią opisującą zdarzenie gospodarcze/ekonomiczne, zapłatę kwoty 1 878,12 zł zgodnie z notą księgową nr 17/2017

²² Kancelarie prawne udzieliły 356 porad, Fundacja – 254 porad, razem 610.

²³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

²⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej – Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.).

z dnia 8 listopada 2017 r. wystawioną przez Zespół Szkół Powiatowych w Myszyńcu tytułem obciążenia za obsługę organizacyjną punktu nieodpłatnej pomocy prawnej opisano jako „udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej w Myszyńcu”.

2. W jednym przypadku, w ewidencji kosztów stwierdzono opis operacji niezgodny z zawartą w dowodzie treścią opisującą zdarzenie gospodarcze/ekonomiczne, tj. kwotę 2 185,92 zł wynikającą z faktury nr 6/2017 wystawionej 1 lutego 2017 r. przez Kancelarię Adwokacką [REDAKTOWANE] za usługi poradnictwa prawnego zgodnie z umową nr 144/2017 za styczeń 2017 r., opisano jako nieodpłatną pomoc prawną za styczeń 2016 r.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono, że Powiat osiągnął dochód w kwocie 247,88 zł z tytułu odsetek w wyniku zgromadzonych środków pieniężnych dotacji na oprocentowanym podstawowym rachunku bankowym, wg umowy zawartej 24 czerwca 2015 r. pomiędzy Powiatem Ostrołęckim a [REDAKTOWANE]. Powiat uzyskaną kwotę wpłacił na rachunek MUW – wyciąg bankowy nr 236/2018 z 7 grudnia 2018 r.

W związku z powyższymi ustaleniami informuję Pana Starostę, że wykorzystanie dotacji otrzymanej w 2017 r. na realizację wydatków w rozdziale 75515 klasyfikacji budżetowej zostało ocenione **pozytywnie pomimo uchybień**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Starostę do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Udostępniania w lokalu w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna, w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej informacji wskazanych w § 5 ust. 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz stosownie do zapisu w § 5 ust. 3 ww. rozporządzenia zapewnienia dostępu do lokalu w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.
2. Zamieszczania w BIP Starostwa Powiatu Ostrołęckiego informacji, o lokalizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz harmonogramu wskazującego dni i godziny jej udzielania, stosownie do wymogu art. 9 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

3. Wskazywania w umowach z adwokatami i radcami prawnymi oraz organizacją pozarządową informacji, o których mowa w art. 6 ust. 2 w związku z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
4. Zawiadamiania Wojewody Mazowieckiego o zawartych porozumieniach z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
5. Przekazywania do Wojewody Mazowieckiego zbiorczej informacji o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z art. 12 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
6. Zamieszczania na stronie internetowej starostwa ogłoszenia o otwartym konkursie ofert oraz o wynikach konkursu, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 13 ust. 3 pkt 3 oraz art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
7. Kontroli w zakresie prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym wydatkowania przekazanej dotacji w 2017 r. na realizację zadania publicznego przez Fundację [REDAKTURA], [REDAKTURA], udokumentowania wydatków zadania i ujęcia w księgach rachunkowych. O wyniku kontroli należy niezwłocznie poinformować MUW.

Ponadto wskazuję na konieczność:

- przestrzegania zasad równomiernego udziału adwokatów i radców prawnych zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej,
- zwrócenia uwagi osobom udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej na obowiązek wypełniania kart nieodpłatnej pomocy prawnej na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej,
- przyjmowania przez osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej oświadczeń składanych w trybie art. 4 ust. 3 i 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, wypełnianych na aktualnych wzorach określonych w załączniku nr 2 i 3 do ww. ustawy oraz zawierających wszystkie wymagane informacje,

- rzetelnego sporządzania do Wojewody Mazowieckiego zbiorczej informacji o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej w zakresie liczby przyjętych oświadczeń,
- przypomnienia władzom gmin na obszarze których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej o konieczności zamieszczania na stronie BIP informacji o których mowa w § 4 ww. rozporządzenia,
- klasyfikowania wydatków zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej,
- prowadzenia ksiąg rachunkowych w sposób rzetelny, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Starostę na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z wyrazami szacunku
z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Bogusław Krupa
Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli